

Prefată la Jurnal de Thian Shan (Calea Tibetană)

Reportajul ce urmează a fost publicat în foileton în presa locală în iarna anului 1993, la câteva luni după expediție.

Cu mici rectificări (mai mult tehnico-redacționale) i-am păstrat forma și parfumul, entuziasmul și candoarea... (cam „tăbăcite” între timp).

Sper ca „citorul” să fie îngăduitor și nebântuit de nici o suspiciune.

„Lectură” plăcută!

1. Fac sport dintotdeauna

Cum am ajuns la alpinism; pionieratul în alpinismul bihorean; includerea defileului Vadu Crișului în circuitul de ascensiuni alpine; primul club privat de alpinism bihorean; ideea de a escalada Himalaia.

Cine sunt?

De loc sunt un fel de navetist timișoreano-orădean dar mă consider orădean, chiar dacă în acte figurează și altfel. Sport am făcut dintotdeauna. În 1959 un vecin de curte m-a luat cu el la un club de gimnastica din Timișoara. Nu mai știu denumirea clubului. Știu că în 1961 am fost selecționat pentru spartachiada copiilor pe țară, dar am rămas doar cu selecția. Apoi un accident stupid m-a lăsat cu o claviculă mai scurta cu 2 cm și gata cu gimnastica. Am trecut la înot. Mai exact simultan înot și sărituri. Eram deja în Oradea când am fost selecționat la Clubul Sportiv Școlar la secția atletism. Era prin 1966 sau '67. Se lucra frumos la echipa de atletism, se punea mult suflet pentru micii atleți. Participam cam la toate probele (poate cu excepția aruncării ciocanului) rezultate mai deosebite, pe plan regional, la săritura cu prăjina și la săritura în înălțime. Tot sărind în sus, am ajuns și la secția de volei. Apoi în 1972 am plecat la facultate tocmai la Iași. Probabil apropiindu-mă cu 700 km de Himalaia mi-am zis să încerc și alpinismul! Totul a început într-o excursie în Cheile Bicazului și unde am văzut primii alpiniști (printre care și viitoarea mea soție). Se afla acolo, între serpentine, un turn semeț, deosebit de fotogenic (Piatra Altarului se numește), pe care se afla o stea roșie. Fostul gimnast și atlet a ajuns fără probleme pe vârful. Izbânda a fost ca un microb de care n-am mai scăpat nici azi, după 22 de ani: lumina toamnei așternută la picioarele mele, lumea agitată rămasă undeva în urmă...

Până prin 1974-75 cluburile studențești erau puternice. Ani frumoși și bogați chiar dacă nu ajunsesem încă în prima echipă. După 1974 au venit și performanțele dar era din ce în ce mai greu. Foloseam materiale tehnice vechi, uzate, multe manufacturiere. E de mirare ca am realizat ce am realizat, și mai mult încă și fără accidente majore (doar un biet genunchi operat).

În 1974, am fost printre puținii care au reușit să escaladeze iarna, în Bucegi, Peretele Văii Albe, Fisura Albastra (sub Crucea Caraimanului). Cel mai mare perete din țară (600 m). E o performanță cu care mă mândresc și azi. Apoi Creasta Făgărașului, Retezatul, Rodna, Piatra Craiului, Ciucaș, Căliman și câte altele...

În 1977 am revenit în Oradea ca proaspăt absolvent și am descoperit... (culmea!) Vadu Crișului. Nu era Bucegi, nu era Bicz, dar avea și defileul Crișului farmecul lui. În pereți am deschis câteva „premiere” interesante, culminând cu traseul Anonimus, omologat la gr. VI - adică „extrem - dificil” - Cluburile orădene de alpinism se zbăteau în greutatea materiale insurmontabile în acea perioadă.

În 1985 am înființat Clubul MONTANA ca o secție la A.S. „Înfrățirea”. În 1988 clubul ocupă locul II în Cupa României. În februarie 1990 clubul își dobândește calitățile de persoană juridică și trece pe autofinanțare. Între primele obiective se afla și construirea unui sediu și stabilirea de contracte cu cluburi din străinătate.

În 1990, cu ajutorul Federației Romane de Alpinism particip la o expediție în Caucaz. Primul contact cu alpinismul mare: pereți de gheață, vârfuri de peste 4000 m (și Elbrus cu 5400 m), materiale tehnice specifice... și, primele legături cu exteriorul.

În 1991, prin forțe proprii, o tabără de cățărare în Crimeea. Pereți de 300 m ce pleacă direct din mare, trasee ecologice, „la nuci”, fără pitoane, cățărare liberă, frumoasă (chiar dacă erau cam multe cruci pe la bază).

Acum încolțește marea idee - ASIA! - cu evantaiul de masive muntoase ce alcătuiesc „lanțul himalaian”. În toamna anului 1992, într-un stupid accident moare în Caucaz cel cu care plănuisem expediția în Asia. La mormântul său în Harkov ne adunăm câțiva prieteni. Și înjghebăm un nou plan, Clubul „Investor” din Harkov și „Montana” din Oradea semnează un contract de colaborare.

Urmează o „intensă” corespondență (răspunsul la o scrisoare Oradea - Harkov - Oradea durează în jur de 40 de zile!) pentru stabilirea amănuntelor.

2. Pregătirile

Cum s-a rezolvat „partea financiara”; Echipamentul alpiniștilor și accesorii; Selectarea, formarea echipei și antrenamentele comune; De toate despre o ascensiune la înaltă altitudine; Acțiunea mediului asupra omului (organismului uman).

Se stabilește întâi masivul. Thian Shan, adică ramura cea mai de nord a Himalaiei, din considerente de acces (transportul dinspre nord prin fostul URSS e mult mai ieftin). Ucrainenii ne vor ajuta la transportul bagajelor la dus. Între Moskova și Alma-Ata noi vom călători o noapte cu avionul în timp ce bagajele vor parcurge distanța într-o săptămână cu trenul. Apoi vom închiria un autobuz printr-un semideșert până la Ac-Beit cale dă 2-3 zile. De aici vom continua alte 2-3 zile pe jos până la tabăra de baza la aprox. 4 000 m pe ghețarul Jujri Iglicec, de data asta bagajele venind pe calea aerului, cu heliicopterul.

Prima și cea mai mare problemă au reprezentat-o banii. Mai exact valuta (făcând bilanțul global, cifra cheltuielilor se ridică la aproape 4000 USD). Am căutat sponsori, dar obțineam mai mult promisiuni. Poate nu ne credea nimeni. Poate. Era însă clar că e nevoie de-o minune pentru a ieși din impas. Și „minunea” a venit. Un prieten aflat cu treburi pe undeva prin Alpi, i-a povestit patronului firmei unde se afla despre noi. Acesta ne-a furnizat un produs al firmei sale, pe care l-am valorificat, făcându-i astfel intrarea pe piața românească, iar noi alegându-ne cu baza financiară în vederea expediției. Am mai

vopsit niște instalații aflate la înălțime, am mai primit și mici donații, am mai scos și din propriile buzunare... Și cam asta a fost. A urmat fuga pe la ambasade după vize...

Apoi, într-o cameră goală, am început să selectăm materialele. Ne uitam cu groază la mormanele din jurul nostru. Selectam și tot multe erau. Ne amuzam gândindu-ne ca vom ajunge să tăiem coada la periuța de dinți. Iată o enumerare sumară a inventarului: 2 corturi, 3 saltele, 3 saci de dormit, două aragazuri, un set de vase, lanterne, baterii, haine ușoare de drum (era vară), 2 rânduri de haine de expediție (de la bocanci la căciuliță), un rând mai lejer și celălalt supergros pentru altitudine, 4 bețe schi, 3 pioleți mari și 3 mici, 5 perechi de colțari, 200 m de coardă, 50 m de cordelină, 15 carabiniere, 10 pitoane de gheață, 3 hamuri, 1 ciocan, chibrite, brichete, lumânări, trusa de scule de primă necesitate, o foarte importantă trusa medicală, (de la oftalmologice la chirurgicale) și mâncare pentru 3 oameni care să supraviețuiască o luna. Sectorul special conținea: acte, bloc notes, 5 ochelari, 20 role film, 3 aparate foto, talismane și alte mărunțisuri. Până la urmă totul a fost îndesat în trei rucsaci mari, 3 rucsaci mici, o sacoșă și o super sacoșă făcută de mine și pe care am testat-o închizându-mi soția înăuntru. N-am apucat să și cântărim bagajele dar cred că depășeau binișor 200 kg. Dar au mai fost și alte pregătiri până a ajunge la „ghiftuirea rucsacilor”. Trebuia stabilită echipa. Dorința mea a fost ca echipa să fie formată numai din orădeni. Au mai fost și „neorădeni”, dar eu nu și nu. Impuneam discriminarea. Poate am greșit? După război mulți viteji se-arată. Apoi, alt criteriu de selecție a fost și cel material măcar în mare, dotare materială individuală și specifică și, posibilități de completare la echipamentul comun. Apoi o experiență corespunzătoare în alpinismul de iarnă (măcar la nivelul munților noștri) și maturitate în viața de zi cu zi.

Până la urmă, echipa a fost formată din subsemnatul (41 ani la acea dată, ascensiuni peste 5000 m altitudine), Lukacs Liviu (25 ani, ascensiuni peste 5000m altitudine), Pinter Istvan (23 ani, ascensiuni în țară). Antrenamente am făcut fiecare când și cum am putut. Am plănuțit și o săptămână de cantonament pentru sudarea echipei (n-am mai fost pe munte împreună în această componentă) dar grijile pregătirilor nu ne-au dat răgazul necesar. O altă greșeală? Cine știe. Personal m-am antrenat în pădurea de lângă satul Copăcel, mai exact pe Valea Pietrii. Îmi fixasem un traseu ce pleca pe lângă terenul de fotbal, urcam pe lângă vale până la fântâna din poiană și coboram prin pădure prin dreapta, înapoi la terenul de fotbal. La prima alergare am avut nevoie de aproape o ora pentru ca înainte de plecare să parcurg traseul în 30 min. Dar nu mușchi erau esențiali în perspectiva expediției de mare altitudine ci organele interne: inima, plămâni, rinichi. Estimez că succesul într-o asemenea tentativă este compus din: 40% noroc, 40% metabolism adaptabil, 10% dotare tehnică, 10% antrenament special. (Mă refer la un alpinist nu la un pieton oarecare. Citeam într-o carte că în lagărele naziste cel mai mult rezistau cei în jur de 40 de ani; tocmai problema metabolismului în condiții de supraviețuire. Căci alpinismul de mare altitudine e tot supraviețuire, prea puțin e sport. După un meci, faci un duș, mănânci, dormi, recuperezi. La 5-6000 m altitudine mâncatul (dar gătitul?) dormitul (dar așternutul?), uneori chiar respiratul, gânditul, încălțatul, fotografiatul sunt tot un efort. Nu e sport, e supraviețuire, e lupta pentru existență! Deshidratarea este enormă. La presiunile atât de scăzute, vaporizarea este foarte mare. Te speli pe cap cu apa rece de ghețar și în câteva minute părul este uscat. În plus, hidratarea se face cu gheață topită ceea ce presupune economisirea apei la fel ca în Sahara (timp, combustibil, bagaj...). Toate acestea solicită rinichii într-un mod foarte dur. Sângele se

îngroasă, inima pompând cu greu. Circulația periferică și irigarea creierului se fac incomplet. Pot apărea astfel degerăturile, gândirea e greoaie, apar amețelile, grețurile.

Respirația e „nesățioasă”, aerul înghețat năvălește direct în plămâni, în somn inspiri aer de la 10 cm de podeaua de gheață. Pot apărea virozele pulmonare...

Mâncarea e monotona și supercondensată, putând genera deranjamente digestive cu repercusiuni majore asupra randamentului la efort.

Soarele arde carnea, nu numai pielea, 10 minute fără ochelari și oftalmia te scoate complet din funcție, (nici picăturile cu xilină nu atenuează arsurile ochilor din prima noapte după accident).

Și atunci ce căutam acolo? Suntem masochiști? Un prieten din secuime avea o vorba: „Alpiniștii trebuie să placă chinuie la el”. Atunci SIMȚI CĂ TRAIIEȘTI! Viața nu trece pe lângă tine în momentele acelea; trece PRIN TINE! O SIMȚI! (uneori dureros dar poate nu se poate altfel).

Mai greu cred că e pentru cei rămași acasă. Mai ales pentru cei ce știu ce înseamnă alpinismul. Nici pentru ei viața nu curge monoton, sunt alături de noi, suferă la fel, și ne bucurăm înzecit la revedere.

Dar, până la revedere mai e mult. Abia pornim la drum. Și până aici a fost greu, dar asta e, „partea nevăzută a lunii” („Dark Side Of The Moon”), căreia nici un poet nu i-a scris vreodată o poezie. Probabil cititorii sunt mult mai interesați de episoadele următoare...

3. Deci la drum

Oradea – București (cu mașina); București – Moscova (cu trenul); Au loc primele întâlniri; Mai departe cu avionul și apoi cu „Lunahod”-ul pe meleaguri asiatice; Prin desertul arid sau prin peisaje de vis.

Din acest moment exista un jurnal, din care voi spicui, lăsând la o parte aspectele pur tehnice sau pasajele ne semnificative pentru un public larg.

- **9 iulie, ora 0.** Plecăm cu mașina spre București. Nu ne vedem de bagaje. La ora 21 luăm trenul de Moscova. „Nasul de sorginte sovietică” face scandal din cauza volumului bagajelor, dar se potolește urgent când îi băgăm un bacșiș în buzunar (pe limba lui zis „ștraf” – cuvânt ce o să-l auzim cam des în periplul nostru). Nu prea înțelegem mare lucru din așa zisele „vămi” prin care trecem, între fostele republici sovietice. Tot felul de uniforme și însemne (împerecheate adeseori cu blugi și aproape obligatoriu cu adidașii). Cel puțin în zona Tiraspol nu mai disting oficialitățile de călători decât cel mult datorită genții diplomat (mai exact valiza diplomat – evident pentru „ștraf”). După-masă ajungem la Moskova. Oare ne așteaptă cineva? Nimeni nu ne poate spune cu ce fise se poate da un telefon. S-ar părea că nu prea exista sistemul din cauza reformelor monetare și a inflației. Dar, de mormanul nostru de bagaje se apropie un băiat: „România? Da?” noroc că aceste 2 cuvinte sunt identice și în românește și în rusește. Apoi: „Bastro! Bastro! Bastro!”. Dar cum să te miști „repede!” cu dihăniile de bagaje. Ajunși pe alt peron ne oprim lângă realmente un

munte de bagaje. Erau bagajele celor 9 cehi cu care vom avea multe peripeții comune. Mai în engleza mai în germană (cehii se înțelegeau binișor cu rușii) aflăm că avem 20 de minute să ne luăm ce credem necesar pentru o săptămână. Pe peron (de o curățenie îndoielnică) printre picioarele călătorilor să faci și să desfaci bagaje! Aia unde e? Aia unde e?... Între alpiniști circulă doua butade ce se bat cap în cap: 1 – nu exista rucsac plin, și 2 – un rucsac golit este prea mic dacă vrei să-l umpli cu aceleași lucruri. Depunem apoi bagajele în altă gară, la care ajungem cu metroul, într-o înghesuală infernală, și reușim să sosim la timp la aeroport, transpirați și cu nervii întinși la maximum. În avion ne trece însa supărarea. Un lux desăvârșit! Niște stewardese de-ți vine să te lași de alpinism și să te apuci de pilotat avioane, video, mâncare și băutura la discreție și de excelentă calitate... ce mai! O noapte prea scurtă. Nu prea am apucat să ne uitam pe ferestre (parcă ceva terase irigate pentru cultura orezului, parcă niște lacuri foarte, foarte mari, dar nu sunt sigur).

- **12 iulie, în zori.** Ne îmbarcăm într-un autobuz. Arată relativ nou, dar modelul pare de pe vremea lui Troțki. În final îl vom privi cu deosebit respect și-l vom boteza „Lunahod”(primul robot sovietic care a circulat pe Lună). Până să ieșim din oraș oprim cel puțin în 10 locuri. De fiecare dată se mai umple cu ceva. Și se umple, și se umple, și se umple! Deși e doar un pic mai mare decât un microbuz TV. Bagaje până la tavan, iar peste bagaje, noi. Se pare că rușii au altă zicală: „nu există autobuz plin”. Trecem prin sate musulmane, pitite și cam prăfuite, dar pline de fructe, apoi se răresc și satele, și ajungem să traversăm o zonă aridă în care vegetația nu există decât 3 m pe lângă malurile extrem de rarelor cursuri de apă. Ne uităm însă mai tot timpul în zare căutând creste înzăpezite. Spre seara ajungem într-un fel de sat mai răsărit cu pretenții de stațiune. Natura e din nou generoasă. Totul e verde crud, crestele sunt împodobite cu un soi de brazi interesanți, nu conici ca la noi, ci în formă de fus. Ne aflăm cam la 2000m altitudine în localitatea Mai-Da-Dir. Există o bază de cazare cu stație de helicopter unde sunt arborate cam 15 steaguri. Zăresc și tricolorul nostru alături de cel elvețian. Vă dați seama ce onoare... ne și vedeam în Alpi. Pornim în continuare, tot cu autobuzul, pe valea Poi-Li-Yu.
- **14 iulie:** facem o primă tură de aclimatizare pe „dealurile” din jur. Ajungem pe la 3500 m altitudine prilej cu care cunoaștem mulți păstori. Animalele sunt extraordinar de curate (păscând pe spații imense în semilibertate, nu se murdăresc): cai - foarte mulți cai - oi, vaci. N-am văzut găini, porci, pisici - doar dulăi -. Nimeni nu merge pe jos, decât cel mult în jurul casei. Și sugarii călăresc (la sânul mamei). Păstorii trăiesc în iurte: binecunoscutul cort aproape semisferic, cât o cameră de bloc. La intrare e sala pentru copt pâine (un "godin" al cărui capac superior e ca o farfurie întinsă, de mari dimensiuni, pe care se coace o "lipie" uriașă, deosebit de gustoasă). Lângă sobă e aragazul, iar pe aragaz obligatoriu ceainicul. Apoi începe zona acoperită cu o păslă groasă din mijlocul „casei” pe care se așează o masă scundă evident tot rotundă. În partea opusă ușii, peste păslă sunt și covoare. Acolo e locul oaspeților la masă, iar noaptea se înșiră o „plapumă” pe care se doarme. Pereții sunt acoperiți cu „scoarțe” și blănuri de vulpi, iar tavanul are un coș de aerisire și un „luminator”. Orice masă de la orice oră se compune din: pâine (lipie) cu unt, bulgărași de brânză foarte uscată (ca

săpunul) și ceai fără zahăr, dar „dres” cu frișcă. Doar duminică se mănâncă pastramă de oaie, uscată peste săptămâni în vârful unui brad. Aceste câteva alimente constituie tot ce am văzut de mâncare pe toată durata șederii noastre. Iar meniul este tot timpul abundent „stropit” cu „KUMUZ” (lapte de iapă fermentat). Dintre orădeni sunt singurul care a apreciat această băutură. De fapt se spune că alpinistul adevărat trebuie să fie în stare să mănânce și din bocanc! Bând însă pe furii și porțiile echipierilor, ca să nu jignim gazda, au început să-mi ardă urechile și să mă înțeleg și-n alte limbi nemaiauzite, motiv pentru care ceașca mea era mereu umplută. Momentul culminant a fost pozatul. Toți localnicii sunt deosebit de încântați când sunt pozați. Mai ales cu blițul. Dintre produsele noastre, copiii preferă mai degrabă biscuiții decât ciocolata, iar adulții preferă brânza topită și în mod deosebit pateul (nu le-am spus că e cu porc dar și-au dat seama, și nu s-au supărat – alpiștii și ei, chiar dacă musulmani –).

- **15 iulie:** o tură de aclimatizare mai serioasă. Am ajuns pe la 4000 m, având primul contact cu zăpada, dar numai sub forma unor petece. Peste noi treceau uneori, ca niște planoare, un fel de condori uriași, cu capul alb și vârfurile aripilor tot albe. Am găsit chiar o pană căzută. Flora e splendidă și bogată: plante medicinale (sunătoare, mentă, sovârv), flori de colț, bujori de munte, panseluțe, margarete... Am cules mentă și ciuperci pentru a ne îmbogăți meniul. A! și ceapă sălbatică. Localnicii sunt niște călăreți fantastici. Fără șa, fără scări, într-o viteză nebună, taie grohotișuri, buze de prăpăstii, pante abrupte. Te apucă amețea când îi vezi. Ne poșteau sus pe cal și erau foarte contrariați că ne încăpățânăm să ne folosim propriile picioare. Logica lor era una foarte simplă: oricum calul are picioare mai bune decât omul. Când m-am lăsat convins să încălec, și când bidiviul a luat-o la goană, am tras o trântă de era să rămân fără șale. Râdeau puștani cu ochi „în dungă” de le dădeau lacrimile și-n pantaloni. Eu mă gândeam însă că dacă mă accidentam (chiar și o luxație banală) – gata era expediția pentru mine. Și ca să fie tacâmul complet ne-au mai pus și să tragem cu pușca după „badoage”. Cel mai bun dintre noi a fost Todî, care nici măcar nu făcuse armata. Spre seară se adună oile și se mulg iepete. Oile se adună la un anumit fluierat, nu cu câinii ca la noi (câinii sunt doar pentru dihanii). Și fiecare turmă vine la stăpânul ei (poate fiecare fluieră altfel, dar eu n-am sesizat nici o diferență). Dar când se pornește turma la vale zici că vine avalanșa. Oile alea, cred că se rostogolesc, nu aleargă. De fapt nici nu e exclus să fie așa, pentru că nu se mai vede nimic din cauza prafului.
- **16 iulie:** În sfârșit! Sosește heliicopterul. O premieră deosebită pentru mulți dintre noi. Zborul e mult mai „așezat” decât în cazul avionului. Cam diferența dintre tren și mașină. Pe tren nu prea are nimeni rău de călătorie. Deschidem hublourile și trecem la pozat: vedem ghețarii!!! Unde o fi vârful „nostru”! Intrăm într-un hățiş de creste și văi, toate albe, încât în scurt timp reperatele dispar. Sperăm că pilotul știe ce face. În elicopter e infernal de cald, iar noi suntem echipați de ghețar. Noroc cu hublourile. Coborâm pe o limbă de bolovani, ca o creastă, în mijlocul ghețarului imens ce „curge” probabil în fiecare zi câțiva milimetri la vale. Distanțele sunt greu de evaluat, perspectiva înșeală, dar cred că scurgerea de gheață are o lățime de 2-3 km. Montăm cortul. Suntem amețiți și ne mișcăm cu încetinitorul. Pe o mică platformă găsim bagajele de care ne despărțiserăm la

Moscova. Supersacoşa, probabil târâtă pe jos, avea fundul găurit și vesta mea de puf era spartă. Reparăm stricăciunile și facem trierea materialelor. Spre seară facem o mică plimbare pe ghețar. Nu ne vine să credem cât de lipsiți de vlagă reacționăm la orice stimul. Și e doar 4000 m!

- **17 iulie:** Urcăm pe ghețar până la locul numit „tabăra 1”, la aproximativ 4200 m, ca primă tură de recunoaștere. Găsim o puzderie de corturi ale echipei coreene (S nu N). Cred că sunt cam 50 în echipă. Și dotați, secolul XXI. (Noi, pe undeva înaintea erei... lor). Urcăm ceva și pe ghețarul Han Tengri. Primul contact e foarte dur. De departe pare o biată pantă de săniuș. Dar perspectiva înșeală urât de tot. Când pui piciorul constăți că înclinația medie e de 60 grade, presărată cu veritabile săritori. Liviu și doi cehi ajung pe la 5000 m, iar eu cu Todi și cu alți patru cehi ajungem cam la 4800 (oricum pe undeva pe la nivelul Mont Blanc). Întoarcerea e jalnică, înotăm efectiv pe „fleașca” de apă și zăpadă ce bălțește după-amiaza pe ghețarul de la baza munților. Ajungem leoarcă la cort unde constatăm primele probleme de sănătate: Todi – greață; Liviu – oftalmie; eu – herpes. Spre seară ninge și e ceață. În cort sunt 10°C. Îmi usuc ciorapii culcându-mă cu ei în picioare. Liviu își repară sacul de dormit din care „ninge” cu pene. Todi doarme ca un bebeluș între noi.
- **18 iulie:** Dimineața e grozavă: +40°C la soare. Ne pregătim hainele... mai coasem... constatăm că aragazul nu are o garnitură, iar primusul cu benzină (fără serpentină de preîncălzire) funcționează anevoie la altitudine. Ce-i de făcut? Improvizăm tot felul de garnituri: ba din talpă de adidas, ba din pielea mânerelor bețelor de schi, dar... degeaba. Mai adăugăm vaselină siliconică... Ține cumva dar în timp tot „scapă”. Așa că... vom lua și primus și aragaz! Adică bagaje, bagaje... GREUTATE.
Sănătatea e mai bună! Todi mănâncă (mai ales că de prânz – doar e duminică – am avut ceva mai de soi: supă de varză cu smântână).
Spre seară un mic răgaz acordat de ninsoare, ne permite să terminăm (puțim cam nervoși), pregătirile. Ninsoarea va fi ghinionul nostru major. Dar încă nu făceam mare caz pe tema asta.
- **19 iulie:** Dimineață splendidă, cerul e senin „sticlă”, iar cortul e înghețat ca tabla. Pentru prima dată panorama este completă. Suntem afară cu aparatele de fotografiat în mâini. Pe la 10 pornim. Rucsacii sunt infernali: în jur de 30 kg de fiecare. Niciodată nu mi-a plăcut să car în spate (nu acesta a fost punctul meu forte în alpinism). Trecem de așa-zisa „tabăra 1” – aproximativ 4200m și montăm cortul pe la 4800m, în locul unde m-am oprit eu cu Todi în prima recunoaștere. În strategia convenită de comun acord, am hotărât să asaltăm cât mai „dintr-o bucată”, fără tatonări prea multe (stil alpin, nu expediționar). Prin această tactică folosim optim rezervele energetice ale organismului, mizând însă pe adaptabilitatea la mediu. Insistând mai mult pe aclimatizare (stilul clasic – expediționar) riscam să ne terminăm prematur rezervele energetice. O fi fost bine aleasă tactica? Se poate face multă teorie. În orice caz, așa se merge! Recordul pentru ruta clasică a Everestului îl deține un francez, în jur de 30 de ore, urcare fără bagaj și coborâre pe tobogan (adică pe fundul pantalonilor). Stilul expediționar era la modă prin anii '60, când nu se cunoșteau posibilitățile organismului uman de adaptare la altitudine.

Deci, iată-ne pe acel mic platou, sub un țănc de zăpadă. Din stânga ne cam amenință un culoar de avalanșe. Totuși: zăpada nu pare a fi multă, frig e suficient, deci totul pare stabil. Ridicăm cortul. Simțim oboseala din plin. Nu reușim să mâncăm decât niște stafide. Stăm rău cu apa. Suntem prea înghesuiți ca să încercăm să pornim primusul. Vremea e destul de calmă. Fețele ne sunt arse: parcă am fi niște gogoși (la soare au fost 50°C). Acum însă, zăpada scârțâie sub bocanci – semn că va fi frig la noapte. După un timp, lângă noi pun cortul 3 cehi. Ies afară să mai schimbăm câte o vorbă (parcă nu-mi ajunge aerul din cort). Stând la taclale, îngroș obrazul și folosindu-mă de aragazul lor fac o supă, pe care n-o refuză nici Liviu și nici Todi (care se consolaseră cu gândul de a se culca flămânzi).

- **20 iulie:** Ne sculăm pe la 6 ca să plecăm direct, fără să mai îmbucăm ceva. Zăpada e beton (rucsacii atârnă groaznic). Dar dacă dă soarele peste noi iar e jale. Partea iluminată de soare (+30°C) te frige, iar partea de la umbră îngheță (-15°C). Randamentul optim (mai bine zis orarul optim) se pare că e format din 3 ore dimineața și 3 ore spre seară, cu pauză de masă, odihnă (chiar un mic pui de somn), mici reparații, realizate la prânz. În stilul acesta se pot câștiga 1000m pe zi (dacă vremea e stabilă!). Dar vremea pe Han Tengri e mai capricioasă ca o fată bătrână. Se zice că Han Tengri înseamnă „Vama Vânturilor”. Când peste tot e senin, pe această piramidă (seamănă extraordinar cu Matterhornul din Alpi) aproape niciodată nu lipsește o „căciuliță” de ceață, de fapt „vâjgăul” ce viscolește pe vârf. Pe la 10:30 ajungem în tabăra unor cehi ce ne depășiseră cu o seară înainte. Le dăm deșteptarea și mai schimbăm câteva vorbe. Aplic aceeași tactică, ca și aseară, și mai fac o supă, și prin bunăvoința lor. Soarele arde mai tare ca supă. Todi mănâncă cu greu. Ne odihnim. Eu chiar trag un pui de somn întors cu fundul spre soare. Spre după-masă hotărâm să urcăm repriza a II-a. Dar, Todi, are tăria să recunoască faptul că se simte ca o gravidă în tramvai la o oră de vârf. Trebuie hotărât ce-i de făcut. De comun acord redistribuim bagajele (ah, bagajele!!!). Eu cu Liviu urmează să continuăm, în timp ce Todi coboară cu niște ghizi ruși. Nu avem încotro. Ar fi păcat de terenul câștigat și de efortul depus. Deci de la „mini” la „micro-echipă” ajungem totuși spre seară pe la 5400m, unde punem cortul între seracuri de gheață. Lângă noi se află 2 corturi goale. Unul e al celor 2 spanioli întâlniți în timp ce coborau temporar mai jos (ghidul le monta câte tabere plăteau, fără a mai căra ei tot atâtea corturi!), iar al doilea era un cort al coreenilor, care împânziseră ghețarul cu corturi fixe (fiecare cu tactica lui, după cum îl ține buzunarul). După-masa era frumoasă. Ne simțeam amândoi excelent. Lângă noi se așează doi ruși care coborau după materiale. Le fac și la alții curte și cu primusul lor (un veritabil tractor dar care FUNȚIONEAZĂ!) înjghebez ceva de mâncare. Mai mult de băut. Setea ne omoară. Dar, parcă nu e chiar așa de rău. În mod normal de unde ne aflăm, în două reprize a câte 2 ore ajungem în șa. Acolo se termină ghețarul și începe asaltul final. Lăsăm bagajele (ce vis să urci fără bagaje) și pe o porțiune de stâncă (cam ca Valea Galbinelor din Bucegi) într-o singură zi (!) ajungi la vârf și cobori înapoi în șa (la bagaje). Pare așa de aproape... Să fie așa de simplu? Moralul e perfect. Sănătatea bună. Încă nu a ajuns soarele. Ne-am băgat în saci și mai povestim, mai notăm impresii... în cort sunt 15°C. Prin ferestruică privim undeva jos ghețarul ce pare o scoarță de copac

- crăpată. Ce mic pare de aici! Îndrăznim să sperăm. În asfințit vârful e portocaliu, parcă e de bronz.
- **21 iulie:** Greu a trecut noaptea! Ne-a luat cu viscol. Aveam mereu impresia că va cădea cortul. Am scăpat cu puțină zăpadă pe dinăuntru și cu ceva spaimă. Pe la 8:30 ninge în continuare, dar fără vânt și la 2°C în cort. Sperăm să se liniștească și să putem ajunge în șa. Dar... n-a fost să fie așa!
Am urcat orbește. Viscolul era tot mai turbat pe măsură ce ne apropiam de șa. Undeva în dreapta, foarte puțin deasupra noastră am zărit niște corturi când viscolul s-a oprit câteva minute, parcă pentru ași aduna puterile. Erau cehii care aveau o jumătate de zi avans și au prins așa zisa „tabăra 3” cotată la 6200 m. Mai avem ore bune de lumină. Trebuie să ajungem și noi acolo. Sau măcar mai în stânga, exact în șa dar unde vântul era și mai turbat. Am mai pățit o singură dată, în Făgăraș, în Fereastra Mică de la Sâmbăta ce am pățit atunci. Probabil fața era înfierbântată de efort (excelenta mea circulație periferică!) iar viscolul se topea pe față, înghețând instantaneu. Din partea de unde bătea vântul, aveam deja o jumătate de cap de sticlă, lipindu-mi chiar genele ochiului stâng. Liviu mă ajută să sparg crusta, îmi mai ia din bagaj, încerc să merg cu partea dreaptă către vânt, dar nu îmi ies nicidecum pașii, urcăm fără randament. Iar șaua e atât de aproape!... Dar vântul e mereu mai puternic cu fiecare metru câștigat. Nu se vede nimic de jur împrejur. Totul e ALB! E cam pe la prânz (a ridica mânușa de pe ceas e un efort prea mare). Și apoi ce importanță are cât e ceasul? Încercăm să găsim cât mai spre dreapta, ascendent spre dreapta, o platformă, dar panta nu scade sub 40°. Netezim o mică platformă și încercăm să montăm cortul. Vântul însă transformă cortul într-o veritabilă parașută. N-am de ales și scot mânușile ca să pot manevra bețele de fibră de sticlă. Dar, la una din spițe, elasticul interior s-a rupt și bățul s-a deșirat. Noroc că n-am pierdut nici o piesă, oprindu-le pe toate din rostogolirea pe zăpadă (de data aceasta circulația periferică a fost salvatoare). Ne vârâm cumva în cort (fără noi în interior zbura de mult!). Vântul bătea nebunește și zăpadă intra pe toate găurelele. Cât era cortul de înalt, uneori era complet lipit peste noi. Mare, mare minune că nu s-a rupt!
 - **21 iulie:** Vântul nu înceta. Măcar dacă bătea constant, dar bătea din toate direcțiile. Nu puteam risca să înnoptăm acolo. Dacă se rupea cortul, eram pierduți. Cu mare greu, trebuind din nou să renunțăm la mânuși, reușim să demontăm și să împachetăm totul fără să ne fure vântul nimic (atâta doar că mi-am crăpat busola, călcând pe ea). Începem să coborâm orbește printre crevase. Nu se vedea la 2 m: totul era alb complet, solul era alb, aerul era alb de viscol, cerul era alb de ceață. De jur împrejur un „întuneric alb”. Ca de adio se „sparge” puțin cerul, exact în direcția vârfului și vedem chiar deasupra noastră stânca portocalie echipată cu corzi fixe ce reprezenta porțiunea finală. Într-o zi liniștită, fără bagaje, cu corzile fixe existente... ce aproape suntem! O clipă am senzația că sunt pe prispa cabanei Mălăești (din Bucegi) și privesc spre Bucșoiu. O rafală de vânt, gata gata să mă doboare de pe picioare, mă aduce la realitate. Cu mare chin scot aparatul de fotografiat și reușesc o poză. Tocmai la timp pentru că „întunericul alb” ne înghite din nou. Dispar din nou toate reperatele. Chiar și cel al timpului. O fi devreme, o fi târziu, avem timp suficient să coborâm? La 6000 m și timpul parcă curge altfel. Pipăim relieful cu tălpile pentru a merge pe cât posibil pe fundul vâlcetului,

pentru a nu „tăia” culoarele laterale, declanșând astfel avalanșe. Dar traiectoria optimă ne este frecvent barată de crevase și săritori. Orice deviere aduce un plus de dezorientare. Măcar de nu ne-am rătăci unul de altul. La mai mult de 3 m nu ne mai vedem (deși costumul meu e ciclamen).

Cu ceva noroc ajungem înapoi în locul unde își lăsaseră cortul spaniolii. Locul e ferit și vântul nu mai face ravagii. Respirăm ușurați. Dar bucuria e și mai mare constatând că au sosit de jos locatarii cortului: Carlos și Rosa. Măcar nu suntem singuri! Mai sunt două corturi, dar goale: unul este al unui japonez coborât din motive de sănătate, și unul în care cehii și-au lăsat o parte din materiale și care era complet surpat sub zăpadă. Nu are rost să mai ridicăm un cort pe mica platformă, așa că, fără a mai cere viză la ambasadă, folosim cortul japonezului.

În interior găsim două lucruri chiar la vedere: un bidon cu apă NEÎNGHEȚATĂ (ce antigel o fi avut în ea nu știu) și un aragaz cu trei cartușe de rezervă. Mai erau câteva pachetele frumos adunate pe care era așezată o bucățică de carton pe care scria ceva (cu hieroglife) de care însă nu ne-am atins. Apă însă a fost imposibil să nu tragem fiecare câte un gât zdravăn. Cortul e de o singură persoană și din material foarte etanș (marca Gore). Singura aerisire era pe la burduful de la intrare (nu era cu fermoar). Plus că zăpada ce se tot depunea, aproape că ne lipea pânza cortului de noi. De două ori am ieșit peste noapte să degajez zăpada, să avem și noi aer. Agitată noapte.

- **22 iulie:** Ies din cort pentru că-i aud pe spanioli pregătindu-se. Ne întreabă cum a fost ziua de ieri. Le povestesc de vânt. Sus e ceață și azi, dar fără pic de vânt. Ne invită să mergem împreună. Ar prefera să nu meargă singuri. Eu mă împrietenisem cu ei încă pe avion. Erau foarte interesați de România (de fapt de Paști, au promis că-mi fac o vizită). Insistă să mergem împreună. Liviu scoate cu greu capul din cort. Se simte cam amețit. Hotărâm să ne odihnim o zi. Ridicăm cortul nostru în timp ce spaniolii pleacă făcându-ne semne prietenești. Le urăm succes. Nu bate vântul, dar ninge cu ceață. Când iese soarele se fac aproape 30°C în cort. Acum ninge cu soare! Ne facem ceva de mâncare cu primusul de rezervă al spaniolilor, care era de fapt lăsat de un ghid rus, și la care adăugăm o butelie „împrumutată” de la japonez. Suntem stăpâni pe 4 corturi, dar în asemenea condiții, cinstea e subînțeleasă. Pentru început fac o supă cu „stics”-uri. Liviu e puțin cam slăbit. A fost tot timpul în față și a avut bagaj mai mare ca mine. Hotărâm să ne mai triem o dată materialele, să luăm doar strictul necesar și să încercăm asaltul cu maximum de rapiditate de cum se face un pic de vreme bună. În cel mai rău caz, în 4-5 ore suntem în șa, sau, mai în dreapta, sub peretele portocaliu, gata de asaltul final. Dar, la 6000 m altitudine, 4-5 ore de efort nu sunt o bagatelă. Măcar dacă vremea ar ține cu noi. Urmează a treia noapte la 5400 m altitudine. De jur împrejur se aud cum curg avalanșele, dar nu avem emoții: ne aflăm pe un fel de „buturugă” uriașă, și singurul culoar de avalanșă, de altfel destul de depărtat, e barat la bază de o crevasă adâncă. Înainte de a dormi, încă pe ziuă, mă uit la termometru: sunt 20°C în cort. În afara buzelor care mă ustură cumplit, pot spune că mă simt chiar confortabil.
- **23 iulie:** Noaptea a trecut fără incidente. E senin. Sunt -25°C. condiții pentru a continua ar fi. Liviu însă nu se poate reface. Fac un ceai și vreau să ronțai niște alune. Trebuie să ies însă cu alunele afară, bietul Liviu nesuportând nici măcar

mirosul. În atari condiții nu se mai poate pune problema unei refaceri. Nu avem de ales. Coborâm. În mai puțin de o oră vremea se schimbă total. Nu mai bate vântul dar ninge „mocănește”, umed, muindu-ne până la oase (până la piele e prea puțin spus). Pe la prânz ajungem la tabăra de bază, unde Todi e bine-merci, mâncând fără încetare (dacă mânca așa și sus...). Lui Liviu îi fac niște ceai de tei combinat cu semințe de ștevie și spre seară își revine, reușind să mănânce puțin. Avalanșele se aud mereu. În timp ce coboram am văzut locul unde ne pusesem noi prima tabără pe ghețar, atins de „coada” unei avalanșe!!! Avertisment? Vremea s-a stricat de tot. Încep să-l înțeleg pe Bacovia. Ne facem „inventarul”. Fețele noastre sunt răni (mai ales buzele și nasul), ochii sunt umflați și înroșiți... suntem nespălați în aceleași haine, de atâtea zile și nopți. Suportăm meniurile din ce în ce mai greu. Tânjim mai ales după legume. Parcă toate te îndeamnă să le lași baltă și să te „întorci la cele lumești”. Dar Liviu (deși arată jalnic) se încapățânează să spere la o nouă tentativă. Cortul, cu cele 2 spițe avariate, nu mai prezintă siguranță, nici la Mamaia. Primusul este practic tot inutilizabil (contează doar ca bagaj). Vremea e mizerabilă. Deh! De scuze... nu ducem lipsă. Cât despre halul în care ne aflăm... Știți bancul cu „mai 5 minute” în cazul motănelului aflat prima noapte pe acoperiș?

4. Începutul sfârșitului

În cele ce urmează, pentru a nu plictisi cititorul, voi selecta din jurnal, încercând să redau atmosfera, evenimentele fiind mai puțin semnificative în contextul scopului propus.

- **24 iulie:** E catastrofal! Ninge o lapoviță scârboasă care s-a depus deja jumătate de metru. Totul e umed. Nu mai există un lucru uscat, în cort efectiv pute a hoit. Cortul s-a dărâmat deja o dată sub zăpada depusă pe el. noaptea mă scol de cel puțin 10 ori ca să-l scutur de zăpada grea ce se depune ca o tencuială și pe pereții verticali ai cortului nu numai pe acoperiș. Alături cortul de materiale, cusut de mine rezistă eroic fără să-l scuture nimeni până dimineața. Și ninge mereu. Se fac cărări cu lopata, prin nămeți. Ce or fi făcând cei rămași pe sus? Carlos și Rosa, prietenii mei spanioli, oare sunt bine? Avalanșele dau ora exactă din 10 în 10 minute. „Aici Han-Tengri; a trecut avalanșa de 13:40”. Printre avalanșe, se strecoară și alpiniștii, realizând că nu e de stat pe sus pe așa vreme. Apar și spaniolii. Arată cam „șifonați” dar bine că sunt sănătoși. Carlos are la activ vârfuri de 8000 iar Rosa de 7000). Începem să stăm rău cu mâncarea. La câteva zile elicopterul aruncă câte un sac de legume și preia sacii cu gunoai adunate între timp (ecologiștii erau activi chiar și aici). Asta intră în taxa de ascensiune pe vârf. Ne uităm cu jind la cehi cum gătesc la 3 primusuri simultan în cortul „sufragerie” ce pare o anexă de circ ambulant. Noi, mai discreți, pornim primusul o singură dată pe zi după îndelungi deliberări strategice privind meniul. Buzele îmi sunt carne vie. Rosa mi-a dăruit un „ruj” special care în sfârșit îmi calmează usturimile (totuși mâncatul rămâne un chin). Ochiul stâng (cel dinspre

„ușa” cortului) mi-e tumefiat. Mai trece timpul cu oblojelile. Vecinii noștri, cehii, joacă cărți, fac glume... la o echipă mare, parcă e mai ușor cu moralul. La noi... ceva în genul valorii leului la schimbul valutar.

- **25 iulie:** Calamitate! Ninge de 60 de ore. Corul de materiale e complet îngropat în zăpadă. Mi-a trebuit aproape o oră să degajez cortul nostru de nămeți. Nu termin bine la mine și cortul spaniolilor se surpă pe ei (dormind „tun” n-au apucat să-l mai scuture peste noapte).

Moralul tuturor e în cădere liberă. Circulă zvonul că musonul a venit cu trei săptămâni mai repede în sud, dând peste cap vremea și în nord.

Câțiva alpiniști, până în 10, se pare că polonezii au rămas blocați în șa. Nu pot coborâ de avalanșe! Noi ne confruntăm în continuare cu lipsa de alimente. Mai trebuie să facem și dietă. Unii rezistă mai ușor în timp ce unii... (nu credeam să ajungem să ne certăm pe mâncare).

Cel mai greu însă e cu „omorâtul” timpului. Mai stăm de povești. Cele 3-4 limbi în care mă descurc îmi sunt de real folos. Un rus a realizat din zăpadă un nud feminin (de, omul de la munte!) foarte apropiat de Venus din Milo. Scoțienii, mai pragmatici, construiesc un iglu pe care pun un blazon cu CCCP. Încercând să-i servesc cu un ceai pe la ora 17, am făcut o gafă. M-au refuzat indignați, spunând că ei NU SUNT ENGLEZI! Ca să vezi! Taman de politică aveam eu chef în vârful de munte.

Timpul se târâie, nu mai curge. Seara, cehii fac un fel de colivă mare și încep să cânte colinzi. Îi întreb ce i-a apucat și-mi răspund senin: e 25, zăpada e până în gât, sărbătorim Crăciunul de vară! Și ninge, și ninge, și ninge...

- **26 iulie:** ninge (cam de 100 de ore). Cehul de lângă mine privește pe furiș poza unei fete jucând tenis (se pare că încep să se „înmoaie” și sufletele). Doi polonezi se hotărăsc să coboare. Le cumpăr aragazul (evaluat la aproximativ 20 \$, contra unei frânghii de alpinism marca AURA Oradea). Avem cu ce găti! Dar nu prea avem CE! Dar, măcar apa nu mai e o problemă. Asta în ipoteza că o vom lua de la capăt. Oare? Echipa a decuplat de la tensiunea ascensiunii. Eu cel puțin mă simt ca un dezertor. În plus, informațiile circulă contradictoriu. Rușii ne-au spus că porțiunea finală (ultimii 700 m, deosebit de abrupti) este echipată cu corzi fixe. Acum aflăm că nu sunt decât câteva, și alea vechi, de câțiva ani. Spre deosebire de restul echipelor, nu avem nici un fel de emoții la capitolul stâncă (este elementul cel mai bine stăpânit dintre variantele de ascensiune), dar asta înseamnă bagaj în plus (corzi, pitoane...). E greu fără informații! Iar ca să fi pregătit pentru orice ar însemna să ai cam multe la tine (iar dotarea noastră, oricum nu excelează decât la capitolul kilograme, nu și la rafinamentul tehnic de ultimă oră).

Ora 17: primul moment greu...

Nu se știe exact cum (se pare că prin intermediul superdotatei echipe coreene) a sosit vestea că dintre cei rămași sus, 4 au murit sub avalanșă (2 ruși și 2 polonezi). Vestea cade greu. Fără să ne dăm seama, ne pomenim cu toții că vorbim cu voce scăzută. Vântul, care până atunci nici nu adiașe, a început să zgâlțâie violent corturile. Parcă ar spune: „Ce căutați voi aici, în împărăția mea?!”

- **27 iulie:** În sfârșit senin. A nins neîncetat 5 zile și 5 nopți!!! Acum cerul e ca lacrima și termometrul arată -25°C. Sus trebuie să fie cel puțin -30°C. O mai fi rămas careva pe sus? Avalanșele pornesc la primele raze de soare. Sunt efectiv

enorme. Una, căzută de pe versantul stâng al ghețarului Han Tengri a avut peste 100 m lățime și câțiva zeci de metri înălțime, norul din urma ei s-a risipit abia după 15-20 minute. Pe la prânz, soarele e ucigător. Ne târâm ca niște larve abia ieșite la lumină. Toate boarfele sunt întinse la uscat, după atâtea zile de bălăcăreală. E o letargie generală. Cehii, mai găsesc totuși resurse pentru a face câte o remarcă, când spaniola sau scoțiana mai dau jos câte un tricou (parcă știam că la altitudine sângele circulă anevoie!). Soarele a ajuns să ne terorizeze, după ce l-am dorit atât (cred că iar mi-am ars fața). Sosește, în fine, și heliicopterul, mai aruncă un sac de varză și ceapă, ridică gunoaiile și aduce pe ghețar 3 unguri și un spaniol.

Nesperat, infuzia de figuri noi, produce agitație. Dacă, cu câteva minute în urmă, întrebarea era cum să ne strecurăm printre gunoaiile în elicopter, acum din nou, interesul e pentru urcuș. Pe Liviu îl obsedează, se pare întrebarea: din cauza CUI nu am reușit? Ca organizator și conducător îmi asum întreaga responsabilitate. Se pare însă că nu e suficient. Pe Todi l-a cuprins brusc euforia revanșei (în fața cui?...). Încercăm să ne gândim logic: starea echipamentului, starea noastră, morții de până acum. Discuția devine tensionată. Le smulg totuși celor doi coechipieri consimțământul ca eu să am ultimul cuvânt în privința retragerii, și în plus să încercăm să mergem pe cât posibil în preajma spaniolilor, care au mare experiență în alpinismul de altitudine. Cu toții acceptăm că există și varianta să mergem chiar mai prost decât prima dată, dar că e o chestiune „de onoare” să mai încercăm o dată.

- **28 iulie:** Ziua e splendidă. Nici un nor. Nici măcar Han Tengri nu mai avea „căciula de viscol” pe creștet. Așa o zi dacă prindeam când ne-am oprit la capătul ghețarului sub peretele final, al nostru era vârful! (Cum spuneam mai la începutul povestirii, 40% e nevoie de noroc!).

E ger bine. Nu se aude nici o avalanșă. Hotărâm să plecăm pe la prânz, ca să mergem cu soarele în spate, pentru a ne proteja fețele (prin batistă nu-ți ajunge aerul, fără batistă pe față ești terminat). Plănuim să înnoptăm la baza ghețarului, să pornim cu noaptea-n cap și să facem un „salt” de 1000 m în prima zi (drumul deja cunoscut pare mai scurt!). Oare vom reuși? Va rezista cortul la încă o probă? Ne descurcăm cu o singură butelie? Mai avem voință pentru o nouă canoneală? Ajungem cu bine la baza ghețarului către asfințit. Rucsacul parcă mă bagă în pământ de greu ce e; moralul însă își revine. Lângă noi, două lituanience își schimbă lenjeria în fața cortului. Nespălați de atâtea zile nu îndrăznim să facem comentarii, nici în gând. Îndesăm în noi câte o conservă de fasole și ne culcăm. Mâine va fi o zi grea.

5. A doua încercare

- **29 iulie:** La 5 dimineața plecăm. Vremea e bună. Poate că Domnu’ și de data asta om avea și noroc. Prefer să-mi păstrez un ritm mai „moșnegesc” conștient de faptul că „mai e mult până departe”. Todi și Liviu sunt în față. Păstrăm însă contactul vizual. Și apoi, cunoșteam deja foarte bine drumul. La prânz suntem cu toții în binecunoscuta tabără de la 5400 în care am așteptat cu Liviu doar-doar se

îndreaptă vremea. Până să ajung eu, cortul era ridicat și tocmai se făcuse și ceaiul. Căldura era sufocantă. Până și ceaiul îl bem în cort, feriți de soare. Brusc, pe la ora 13 începe să ningă. Iarăși!!! Ninge chiar foarte consistent! Ce facem? Urcăm în continuare? În această primă „repriză” de 6-7 ore am reușit un „salt” de 1200 m altitudine. Încă o repriză, și tot pe vreme rea, cum am pățit eu cu Liviu data trecută nu pare prea tentant. Unii, inclusiv spaniolii, o iau totuși în sus. Alții se hotărăsc să coboare. Noi și încă trei corturi rămânem pe loc: vom încerca mâine. Aragaz avem, am găsit și proviziile îngropate la coborâre (în speranța unei reveniri). Numai că avalanșele curg din nou. Bubuie îngrozitor în jurul nostru. Poziția cortului nostru e sigură, dar parcă poți ști... Mai ales când le auzi uruind aproape, și mai știm și de cei 4 morți... Nu prea avem chef nici de vorbit. Stăm instinctiv cu urechile ciulite. Aud niște voci cunoscute. Sar în ușa cortului și-i văd pe cehii ce aveau jumătate de zi avans, coborând cam „șifonați”. Încerc să-i sfătuiesc să nu coboare printre avalanșe, dar ei nici nu vor să audă, „gonind” disperati, la vale (ulterior ne-au povestit că în locul în care ajunseră data trecută – și lângă locul lor încercând și eu cu Liviu să înnoptăm pe vântul acela nebun – au îngropat niște provizii; căutând după ele, au dat de... cei patru alpiniști „puși la conservat”! – șocant poate și pentru un medic legist). Toată noaptea curg avalanșele! Cum se vor strecura cehii printre ele? (de asemenea ulterior, ne-au povestit că a fost o veritabilă sfidare a șansei, un joc drăcesc între a fi și a nu fi – nu le plăcea nici să-și amintească, nu să mai și povestească). Nu prea pot dormi. Tresar la orice zgomot. Todi geme toată noaptea. Dimineața acuză grețuri și dureri de rinichi.

- **30 iulie:** Ninge, e ceață și se aud avalanșe, (totuși mai slabe decât aseară). Ce facem? Liviu e parcă puțin obosit, dar nici n-ar vrea să renunțe încă o dată. Eu mă simt refăcut în bună parte, și în ritmul meu mai „moșnegesc” îndrăznesc să continui. Dar nu cu prea mult entuziasm: iar trebuie să mă lupt cu rucsacul (care sub 25 kg refuză să scadă), mă obsedează pe undeva și avalanșele (nu pot uita nici de cei patru morți aflați la 2-3 ore mai sus). Dar dacă trebuie, trebuie! Todi însă înclină balanța: acuză dureri de rinichi și se stăpânește cu greu să nu vomite. Jos era foarte vajnic cu revanșa. Aici însă s-a mai înmuiat. Deci, la vale! Tot ghețarul de sub noi (în lungime de câțiva kilometri) era acoperit de avalanșe. TOTAL! Nici un petec de zăpadă veche!!! Numai bulgări de gheață căzuți de pe versanții laterali. Vai de genunchii mei operați pe aceste bile uriașe de rulmenți. Am încercat să cobor pe fundul pantalonilor în zonele mai sigure, dar șocurile le-am resimțit până în ceafă. Deci, înapoi la „charleston”. Colțarii se încărcău precum niște tălpi de elefant, bocancii zburau în toate direcțiile. CALVAR! Nu mi-aș fi putut închipui așa ceva: avalanșe „la hectar”. Cum or fi scăpat cehii printre ele? Am ajuns cumva la bază. M-am oprit apoi ceva mai jos lângă un izvor de ghețar. Soarele ardea ca-n Sahara. Profitând de singurătate îmi fac o toaletă cât de cât mai substanțială de când am urcat pe ghețar. Când am ajuns în tabăra de bază, rușii mă așteptau cu o excelentă ciorbă de varză. Cât de cât spălat, cât de cât mineralizat... Ah! Vremea iar s-a stricat! S-a întunecat și ninge din nou. Nu ține vreme stabilă mai mult decât câteva ore. Spre seară viscoalea de-a binelea. M-AM SĂTURAT DE ZĂPADĂ! Ce-or face spaniolii acolo sus? Doi dintre cehi (din nouă câți aveau echipa) se hotărăsc să încerce și a treia oară. Îi compătinesc. Oricum noi am

decuplat complet. Eu cel puțin, visez cum ar fi la Vadu Crișului, bălăcind picioarele în Criș lângă două sticle de bere înfipte în nisip. Asfințitul e turbure. Liviu și Todî s-au culcat deja. Eu, deși sunt frânt, nu pot dormi. Mă gândesc acasă. Mi-e dor până și de pisică. Iau câteva alune și desfac o „fiolă” cu muguri de pin macerați în palincă de gutui. Ce-or face cei de acasă? Or fi îngrijorați? Sper să fie liniștiți și să aibă încredere. Mă uit în jur: capătul lumii! Tare mai suntem ruși de toate.

- **31 iulie:** O „delegație” formată din doi hamali și un personaj ce se evidențiază prin 2 stele lucitoare pe epoleți, un ceas masiv, nichelat și... (atenție!) GEANTĂ DIPLOMAT!?! Sosește în zori cu heliicopterul pentru a lua declarații referitor la cei decedați. O avalanșă imensă dă onorul celor sosiți. Noi ne chinuim cu mâncarea: am ajuns să ronțăm ultimele resturi. Sosec primele vești de sus: Spaniolii (Carlos și Rosa), niște ruși siberieni (?) și niște coreeni încearcă vârful. De două zile așteaptă momentul de atac la 6000 (cum am așteptat și eu cu Liviu – fără noroc). Să le ajute Dumnezeu. După masă, evident se strică vremea și iarăși... NINGE. E cam negură pe sus. Han Tengri împarte vânturile pentru toți munții din zonă. Nu e nici o figură de stil. Când peste tot e complet senin, el, de regulă, păstrează o „căciulă” de viscol. Spre seară se mai liniștește vremea. Măine începem pregătirile de coborâre. Reluăm treptat contactul cu LUMEA.
- **1 august:** Sosește vestea că spaniolii au reușit vârful, ieri, cam în 12 ore. Bravo lor! După-masa, evident, ceață și ninsoare (iar sus probabil ninsoare). Efectiv ne-am săturat! Strângem bagajele. Dăruiesc trusa medicală unui medic din Harcov. Bine că n-am avut nevoie de ea. Spre seară sosec spaniolii. Au reușit. Ei doi și o rusoaică. La întoarcere, rusoaica nu știa să facă rapel!?!? Carlos și-a scos ochelarii ca să-i poată supraveghea manevrele, motiv pentru care oftalmia l-a orbit complet pentru câteva zile. Rosa are la rândul ei câteva degete atinse de degerături. Le ofer imediat picături oftalmice și alifie contra degerăturilor. Le va prinde foarte bine acest modest ajutor prietenesc.
- **2 august:** Toate bagajele sunt făcute. Așteptăm heliicopterul. Oare vine și pentru noi? Ar fi prea frumos. Până una-alta, spaniolii îmi povestesc câteva lucruri interesante. De exemplu, pe la 6000 m ghizii ruși făceau coadă la clienți pentru ai duce pe vârf contra 200 USD! Ei au preferat să ia asaltul pe cont propriu, deși avalanșele le-au astupat grota ce ținea loc de cort, nemaigăsind-o (și rămânând sub zăpadă materiale în valoare de aproximativ 1000USD!). Au mai improvizat, au mai împrumutat și au plecat. Urcușul a fost foarte simplu, folosind un „blocator” pentru asigurare pe corzile fixe. Coborârea a fost mai dificilă, neputându-se „rapela” în „carabinieră” sau în „opt”, ci numai sistem „Durfel” sau chiar „semidurfel”. În schimb vântul a fost foarte puternic iar temperaturile foarte scăzute (sub -30°C).
- **3 august:** Se întorc și cei doi cehi care n-au renunțat nici a treia oară. Au reușit. A durat 15 ore asaltul final. Unul are unele degerături la picioare, celălalt are niște rosături urâte. Aceleași obstacole: vânt și ger. Bravo și pentru ei! Tocmai încercam să ne facem ceva de mâncare când... ALARMĂ! Vine heliicopterul! Împachetăm mai ceva ca la pompieri. Mă și mir cum am reușit să ne adunăm lucrurile în asemenea timp record! În mai puțin de o oră ajungem înapoi la iarbă verde. În sfârșit facem baie! Deși apa râului are în jur de 5°C plonjăm în el.

suntem parcă alții! Curați, schimbați... în oglindă totuși ne uităm cu groază. Facem inventarul și, culmea, nu lipsește nimic! Ne uităm în jur la natura atât de generoasă. Parcă revenim la viață, venind din altă lume. Când am venit, treceam nepăsători pe lângă bogăția vegetației, căutând cu disperare zăpadă și ghețari. Acum descoperim cât de frumoasă e pădurea, și râul, și lacul, și păsările. Și mai ales IARBA! Vom dormi pe iarbă, cu ușa cortului deschisă și cu fermoarele sacilor de dormit desfăcute. Iar dacă va fi nevoie să ieșim peste noapte, nu va mai fi necesară chinuitoarea operație a încălțării: se poate ieși și desculț!

6. Rămas bun, Asia!

Mai sunt câteva zile bune până la plecarea spre Europa. Suntem din nou la Mai-Da-Dâr în așteptarea „Lunahodului”.

- **4 august:** Mă tentează o plimbare călare prin împrejurimi. Seara tocim cu un localnic 2\$ ziua de călărit. A doua zi vine cu caii dar cere 2\$ pe 3 ore (o fi privit seara la televizor cursul valutar!?). Renunț, deși era tare tentant să mai fiu și eu pe post de rucsac. Trec prin așa zisa stațiune și încerc să cumpăr o bere: 3\$ o sticlă de 330 ml. Prea de tot! Cumpăr totuși un poster cu Han Tengri. Cehii au cumpărat un rucsac de legume, printre care și 2 vinete. Habar nu au ce-s alea (normal, e o legumă specific turcească). Le fac eu o salată de vinete cu roșii. Gustă neîncredători, pentru ca apoi să se ia la bătaie pe porții. Cehii mă cinstesc și ei cu o supă de pește cu lapte și piper. Tânjesc după o cafea, dar aici se bea numai ceai și foarte slab (la hectolitru). Cafeaua este efectiv disprețuită. În schimb am ocazia să fiu „agățat” de un negustor de droguri! (am uitat denumirea, era o plantă specifică locului). Lângă noi oprește un camion din care coboară o „șatră” de ruși. Un fel de expediție „cutezătorii”. Lăzi, containere, butoaie, chiar o stație radio. Prin intermediul lor aflăm că pe Han Tengri au mai murit trei alpiniști: doi englezi și un rus. Tot sub avalanșă. Deci în total 7!!! Cam mult!
- **5 august:** Au coborât și spaniolii. Ne confirmă ultimii trei morți. Nu rămân cu noi ci preferă să dea o fugă să viziteze Samarcand-ul. Ne invită și pe noi. Cum n-aș merge? Dar asta înseamnă alți dolari. Pentru ei, câțiva dolari în plus reprezintă probabil mărunțiș de lăsat pe treptele bisericii, dar pentru noi... mai bine mergem la cules ciuperci. Gătim și noi ceva proaspăt. La urma urmei, ciupercile sunt un meniu de lux la orice restaurant. Mai ales că le gătim numai cu unt. Untul este atât de ieftin că-l folosim la orice: la gătit, ca și cremă de față, unii chiar ca și cremă de ghetă!
- **6 august:** Am dat de un lac între dealuri. Pe lac se plimbau niște rațe sălbatice. Varză aveam... am rămas numai cu saliva în gură la gândul unei rațe pe varză. Am încercat să le fotografiez. Fiind însă foarte pudice n-au acceptat să fie pozate „la baie” luându-și zborul. Între timp se întunecă cerul, motiv pentru care ne întoarcem grăbiți la cort. Până la urmă n-a plouat. În schimb a bătut vântul, nu cine știe ce. Un vânt obișnuit. Cortul însă n-a mai rezistat. Și-a dat obștescul sfârșit rupându-se complet spița de fibră de sticlă „bandajată” pe ghețar cu

- leucoplast. S-a înecat ca țiganul la mal bietul meu cort iglu, marca „Condor”, made in USA. Am dormit sub cerul liber până dimineața.
- **7 august:** nu mai rămâne decât minusculul cort de materiale; o minusculă piramidă cu baza de 2mX1m. Bine stăm: mâncarea se termină, banii îi numărăm de trei ori pe zi, „casa se dărâmă pe noi... Oare cum mai e într-o casă, într-o cameră, într-un pat...? Sosește elicopterul pentru a duce pe ghețar un grup de italieni și a lăsa „la vatră” un grup de greci. Cu ocazia asta aflăm de încă un tribut luat de munte: singurul care a reușit o ascensiune de IARNĂ pe Han Tengri, ghid rus cu vârfuri de 8000 m la activ! Incredibil! Conducea un englez. I-a „suflat” avalanșa (englezul a scăpat ca prin minune). Deci în total 8 victime! Mult prea mult.
 - **8 august:** A plouat toată noaptea. Cortulețul cu materiale își face datoria cu brio. Liviu și Todi se plimbă. Eu simt nevoia să fiu singur. Citesc. Ce? Steinhardt – Primejdia mărturisirii – O alternativă la jurnal!? Oricum, adevărul înainte de toate! Soscesc ultimii cehi. Unul dintre ei, cel ce de obicei încheia plutonul în timpul ascensiunii (!!!) are un picior degerat. La 200m sub vârf a rămas singur, ceilalți abandonând. Și-a scormonit o gaură în zăpadă și numai cu sacul de dormit a așteptat până dimineața, a urcat pe vârf și a coborât victorios! Șontâc-șontâc, dar victorios. Toată admirația. După masă plouă cu grindină. Oare cum va rezista cortul? Nu mai e nevoie! A venit autobuzul (adică lunahodul). Călătorim monoton în noapte. Nu ne mai interesează nici măcar peisajul.
 - **9 august:** Am dormit într-un părculeț. Suntem în Alma-Ata. Alături e o clădire pe care descifrez înscrisul: „Institutul Internațional de Studiu Biologic al Vectorilor”. Ce o fi însemnând asta? O fi ceva de spionaj, își dă cineva cu părerea. Atunci cum de nu ne-a arestat nimeni astă-noapte?
Avem de așteptat trei zile până zboară avionul nostru.
Cu mâncarea ne descurcăm cumva. În jurul nostru roiesc puradeii care ne întrebă într-o engleză aproximativă: „Are you americans? (Săracii... Ei încă mai așteaptă americanii!). Începem „bazarul”: scoatem rezervele de ciocolată (de dulciuri suntem intoxicați), brichete, brelocuri, alte mărunțișuri și-i trimitem la mămicuțele lor. Revin peste câțva timp (fără mămicuțe) dar cu pâine, unt, lapte, chefir, zahăr și ...arpacaș (pentru pescuit?).
Cu mâncarea ne descurcăm. Mai greu e cu „grupul sanitar”. Mai studiem „vectorii fiziologici” pe la institutul cu pricina, dar după ce se închide...
Ne îngrijorează taxele ce le vom plăti la avion. Avem încă bagaje multe (care nu vor mai pleca cu trenul – ca la venire – ci ne vor însoți în avion).
Îndrăznim să vizităm și orașul, dar cu condiția de a cheltui cât mai puțin. Nu vreau să ajung să cer azil politic datorită deficitului financiar.
Orașul e o grădină uriașă. Piața geme de fructe, legume, salate exotice. Nu are rost să risipim banii: peste garduri, direct în stradă, atârnă crengile încărcate ale pomilor.
Arhitectonic, orașul nu are pic de personalitate. Nici o clădire istorică (măcar una!). Doar centrul care e concesionat... coreenilor!!! (hotel, restaurant, sală de spectacole); dar totul nou. În jur crestele înzăpezite. Un teleferic duce din centrul orașului în vestitele stațiuni pentru sporturi de iarnă. Nu ne mai tentează!
Doar casa!

- **10 august:** Simt nevoia din nou de a fi singur. Prefer să rătăcesc singur prin oraș, doar cu gândurile mele. Orientarea nu ridică nici un fel de probleme. Toate străzile sunt perpendiculare. Găsesc o biserică. Singura din oraș, din câte reușesc să află. Seamănă cu bisericile din Chișinău. Undeva se construia și o moschee, de asemenea singura din oraș. Un oraș fără istorie. Adică nu: nu putea lipsi statuia dedicată (bineînțeleas) „eliberării” patriei și unde arde o flacără veșnică. Dumnezeu să-i ierte pe morți. În schimb există restaurant chinezesc, reprezentanță Mercedes și Volkswagen, piețe de mașini vechi... toată lumea te întreabă de dolari, dar nu cunosc decât trei bancnote: 1 dolar, 10 dolari și 100 de dolari. Cumpăr câteva mici cadouri. Hainele de piele sunt minunate. De asemenea obiectele decorative din bronz bătut. Femeile sunt deosebit de cochete și cu gust îmbrăcate. Mai ales asiaticile care au un „ceva” aparte. Rusoaițele și rușii în general sunt foarte „acri” (ca în Moldova de altfel). Asiaticii în schimb sunt deosebit de amabili și gata să-ți dea o mână de ajutor.
- **11 august:** Am dormit pe o peluză ferită de lângă o grădiniță. Pe la 6 începe curățirea orașului: mașini de măturat și spălat străzile ce ieșeau în haită. Cândva am văzut și la noi așa ceva. Apoi s-au inventat bruneții în veste dungate portocaliu cu alb (pentru economie de combustibil probabil). Mai trag o raită prin piață: stafide de 5-6 feluri (de la auriu la negru), caise uscate, nuci, alune, vișine, piersici, pepeni, struguri... Apoi o mare varietate de salate picante servite în ceșcuțe cu două bețișoare (deși spuneam că nu cumpăr nu mă lăsau să plec până nu gust). Toate prezentate foarte frumos, în curățenie, impecabil, iar multe dintre „vânzătoare” erau veritabile păpuși. Un singur sector făcea notă aparte: sectorul carne de porc, unde asiaticii lipseau (și eleganța lor de asemenea).

7. Înapoierea în Europa

Din cauza diferențelor de fus orar, era cât pe ce să pierd avionul de Moscova: nimeni n-s fost în stare să-mi explice după ce fus orar ara afișată decolarea. Cu o mare doză de noroc, ajung cu 30 de minute înainte de decolare. Diferența de greutate la bagaje ne costă 32 de dolari. În avion, același lux ca la venire: mâncăm, ne hidratăm, conversăm cu unii... cu alții... Ajungem la Moscova. De aici încep surprizele: cât am stat noi pe munte în așa numitul CSI a avut loc un „cutremur” numit reformă monetară. Aveam prin buzunare cam patru feluri de bancnote, mai mult sau mai puțin sovietice, și nu mai știai care unde circulă: ruble vechi, ruble noi cu Lenin, ruble noi fără Lenin, „cupoane” de diferite naționalități. Singurii acceptați erau dolarii, nou nouți (Doamne ferește să fie puțin șifonați) și numai de anumite valori. Stăm dezorientați pe aeroport. De unde se ia trenul? Dar mai întâi de unde se iau biletele? Moscova nu e chiar Hidișelu de Sus. Făcându-i curte centralistei aeroportului reușim să dăm un telefon și conform indicațiilor primite ne întâlnim cu Mașa într-o stație de metrou. Mergem la o agenție de bilete. De acolo ne trimite la alta, unde se dau bilete pentru România. Ajungem și acolo (circulația în București e o veritabilă relaxare față de Moscova – ca polițai așa fi făcut în câteva minute o colecție de permise). Ne uităm pe tabloul trenurilor: trenul circulă din 2 în 2 zile. Tocmai aplecat azi! (Nici nu se putea altfel?!). Unde vom dormi la noapte? Oare cât vor costa locurile? (biletele aveau dus întors). La ghișeu era un afiș: „Nu deranjați cu

întrebări! Așteptați la rând! Un bilet se eliberează în cel mult JUMĂTATE DE ORĂ!”. Pare a fi banc, dar nu e. Erau, ca norocul, doar 5 persoane la coadă. Cumpărăm o bere (prima bere!) și... AȘTEPTĂM! După aproape 2 ore ajungem la ghișeu, și sfioși ca niște școlari spunem ce vrem. Stupoare! CFR-ul e în grevă (în 13 august puteam să ne așteptăm la astfel de ghinioane) și trenurile internaționale sunt amânate. Cerem să ne elibereze locuri pe alt tren, până la Chișinău, în baza biletelor ce le avem. Până la Chișinău trebuie să luăm bilet normal. Evident de la alt ghișeu! Altă coadă. Aici avem totuși noroc. Contra 12 dolari primim bilete, dar tot pe mâine. Oricum, ne apropiem de casă (în Basarabia suntem între ai noștri, ne descurcăm noi cumva – să scăpăm dintre străini).

Ce facem la noapte? Mașa ne scoate din necaz. Facem câteva cumpărături, lăsăm bagajele în gară, și mergem în apartamentul unor prieteni ce erau plecați de acasă. Singura rugămintă era de a nu atinge nici un lucru, de a nu lăsa nici o urmă. Ne conformăm. Reușim să facem un DUȘ adevărat. Improvizăm o salată de pește cu maioneză și legume „julien” cu care o las praf pe Mașa. Ea mă lasă praf pe mine reușind să golească lejer jumătate de sticlă de votcă în timp ce gusta salata. Pe la miezul nopții sosește și prietenul nostru Igor din Harcov, cu o altă sticlă de votcă. Ce-i prea mult, e prea mult. Dimineața ne sculăm cam „aburiți”. Ajungem la gară unde achiziționăm un flacon de pepsi (pe tren e cam greu cu apa, iar „salata” de aseară cred că am scăpat-o puțin cam sărată!). Pornim! Nu avem altceva de făcut decât să dormim. Peisaj oricum nu există din cauza perdelelor de pădure ce flanchează calea ferată (secretoși CSI-ști ăștia). Prin gări mai luăm câte o gustare de la negustoresele ambulante. Măcar să scăpăm de maculatura cu pretenții de bancnote! Între bișnițari circulă tot felul de bancnote cu tot felul de cursuri inter-republicane (era să zic internaționale). Pe tren, oameni și oameni. Bișnițarii sfidează prin opulență ieftină. Pe noi ne agață bișnițarii de-o limbă cu noi. Când văd că nu iese nici un chilipir, devin brusc firoși și antiromâni (interesul poartă fesul). Am avut și noi (sau mai avem) pescuitori în ape tulburi. O vecină de compartiment ne sfătuiește să coborâm în Bălți, unde există un autobuz la Iași, din două în două ore. Așa facem. Tocmim autobuzul (mai în lei, mai în cupoane moldovenești) și pornim. Bagaje mai ceva ca în „Lunahod”. Încerc să nu fiu rău, dar sportul național, pe malurile Prutului, este împinsul cărucioarelor „port-sacoșe”. Și, se pare, e un sport preponderent feminin. Cum spunea cineva: din acvariu ușor faci ciorbă de pește, dar invers...

Spre seară ajungem la Iași. Ne întindem pe bănci în autogară. La 4 dimineața casieria este luată cu asalt (de oameni și cărucioare). La prânz suntem în Piatra Neamț. Schimbăm autobuzul. După masă suntem în Gheorghieni.

Aici e capătul. Nu tren, nu autobuz, nu bani, nu mâncare! Încerc să dau un telefon acasă. Dar... NU TELEFON! E 15 august, greva e în toi, dar și la telefoane. Nici un telefon nu funcționează în tot Gheorghieni-ul! Centralista hotelului din oraș ne confirmă că nu are decât legături internaționale (?!).

Mai încerc o variantă. Rog șeful de gară să apeleze la Gara Episcopia Bihorului unde cunosc pe cineva și care să-mi anunțe soția că sunt blocat. Stăm în gară. Mai trece o zi. În sfârșit vine confirmarea. A plecat o mașină după noi. Spre prânz sosește mașina. E 16 august. Deseară vom fi acasă! Suntem plecați de pe 9 iulie. Suntem bărboși, cu fața arsă, cu câteva kilograme în minus (eu aproape 10!) și avem atâtea de povestit...

Oprim la Piatra Craiului să bem o bere. Ne umplem plămânii cu aer de ACASĂ. Copacii, pietrele, cerul, toate sunt atât de familiare.

Seara ajungem în Oradea. Ne despărțim foarte sec: unul coboară în Calea Clujului. Unul ia un taxi, unul parchează în Rogerius. Fiecare se grăbește la ale lui.

Oare după câțiva ani, ce ne vom aminti din acest periplu, care, în nici un caz n-a fost o excursie de plăcere? A fost o experiență de viață! În felul ei unică! Sper însă că nu și UNICA (adică ultima, cel puțin din punctul meu de vedere).

Important e că ne-am întors toți teferi.

Pentru mine importante sunt și legăturile și prietenii stabilite cu acest prilej. Toate constituie ferestre deschise spre viitor.

Seara de vară era calmă, plăcută. Familia mă aștepta în fața blocului stând pe trepte. Mai departe nu vă mai povestesc.

SFÂRȘIT

Post Scriptum:

Încercăm să completăm povestea și cu niște ilustrate , scop în care vom scoate diapozitivele de la naftalină, le vom trece pe CD și apoi pe Net. Sperăm să nu dureze prea mult.

Iar dacă se va stârni ceva interes, poate vom repeta isprava, povestind cum a fost și în America de Sud, în Codrilierea Blanca (Peru).

Adrian